

Handläggare
Peter Dahlberg, 08-508 29 323

Till
Kommunstyrelsen

Remiss av Frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivitetens område

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/641

Sammanfattning

Finansdepartementet har i denna remiss ställt frågor i syfte att stödja arbetet för att Sverige ska ha bästa möjliga bredband och vara ledande inom digitalisering. Koncernledningen anser i likhet med dotterbolagen att det sannolikt är effektivt om gemensamma lösningar kan tas fram i större omfattning än idag.

I stort kan konstateras att samhället redan idag är digitaliserat med digitala identifieringsmetoder och ett stort behov av både säkra och tillgängliga uppkopplingar. Den digitala infrastrukturen utgör idag en bas för både information, tillgänglighet och utveckling av många tjänster, upplevelser och varor. Därför ser koncernledningen i likhet med dotterbolagen att det blir allt viktigare att infrastrukturen fortsätter att vara säker, tillförlitlig och robust, vilket bör vara fokus i statens kommande arbete för att stödja den fortsatta digitaliseringen och vägen till att Sverige ska kunna få bästa möjliga bredband.

Ärendet

Finansdepartementet har i denna remiss ställt frågor i syfte att stödja arbetet för att Sverige ska ha bästa möjliga bredband och vara ledande inom digitalisering.

Kommunstyrelsen har remitterat *Frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivitetens område* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur underremitterat motionen till dotterbolagen Stokab, Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholms hem. Svenska Bostäder har avstått från att svara.

Underremisser

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

Stockholmshem har idag en väl utbyggd infrastruktur för konnektivitet av sina fastigheter och lägenheter. Den utgörs i huvudsak av tillgänglighet till den infrastruktur som Stokab tillhandahåller via fiber. Alla Stockholmshems lägenheter kan ansluta sig mot internet via egen fiber och cirka 80 procent av beståndet har dessutom ett alternativ via koax-kablage.

Stockholmshems fastigheter kommer under kommande år att väsentligt öka antalet uppkopplade komponenter för att kunna effektivisera sin dagliga drift men också för att kunna öka tryggheten och ge hyresgästerna en bekvämare och enklare vardag. Det kräver en god infrastruktur av både trådad och trådlös uppkoppling. Det sistnämnda är en utmaning då energieffektiva fastigheter skapar täta byggnader, vilket försvårar för trådlösa signaler. I dessa fastigheter behöver ytterligare infrastruktur byggas ut för att signaler ska nå hela vägen till användaren eller utrustningen. Det vore sannolikt effektivt om gemensamma lösningar togs fram där operatörer kan sända signaler inom det inbyggda fibernätet som sedan kan spridas inom byggnaden istället för att bygga lokala lösningar. Här behöver teknikleverantörer ihop med operatörer finna lösningar som gör att affärsmodeller finns samt att de tekniska lösningarna inte blir ett hinder eller upplevs förlegade vid jämförelse med andra alternativ på marknaden.

När det gäller samhällsutvecklingen bedömer bolaget att behovet av vård i hemmet kommer att öka markant för kvarboende äldre. För att lösa det krävs säkra och stabila uppkopplingar med redundant infrastruktur. Det bör skyndsamt hanteras för att undvika att lokala lösningar byggs. Här ser bolaget behovet av att ha en modell framtagen mellan kommun och region.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Familjebostäder ser att den framtida utvecklingen av digital infrastruktur i Sverige kräver ett holistiskt tillvägagångssätt som omfattar inte bara utbyggnad, utan även frågor som digital delaktighet, cybersäkerhet och hållbarhet. I närtid kommer fokus att behöva ligga på att förbättra digital tillgänglighet och kompetens, särskilt bland äldre, svaga grupper och i avlägsna områden. På längre sikt kommer det att bli viktigt att hålla jämna steg med tekniska framsteg och säkerställa att Stockholm och Sverige förblir konkurrenskraftigt på global nivå.

Avseende de statliga medel som finns för bredbandsutbyggnad, anser bolaget att medlen kan behöva omfördelas för att inkludera mer än bara fysisk infrastrukturutveckling. Investeringar kan behöva diversifieras till att omfatta områden som digital utbildning, cybersäkerhet, hållbar digitalisering samt forskning och utveckling för att maximera nyttan av de tillgängliga resurserna.

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

För att möta människors och företags framtida behov av konnektivitet och delaktighet krävs i grunden tillgång till en robust och framtidsäker fiberinfrastruktur. Fiberinfrastrukturen behöver kunna möta framtida krav på exempelvis nätverkslatens, symmetriskt bandbredd och på sikt sannolikt terabitkonnektivitet. Den förväntade

användningen av nya digitala tjänster och tekniker, såsom artificiell intelligens, robotteknik och virtuella världar, kommer att ställa högre krav än idag. För att möjliggöra detta behövs en nätdesign som gör det möjligt att hyra ut dedikerade svartfiberförbindelser.

Stokab ser att det är viktigt att både tillgången till infrastrukturen samt de digitala tjänster som levereras över den erbjuds i fri konkurrens till ett skäligt pris. Tillgång till svartfiber främjar både utveckling och innovation av digitala tjänster samt ett växande näringsliv genom att sänka tröskeln för etablering på marknaden. En ny operatör behöver exempelvis inte själv investera i den underliggande fysiska fiberinfrastrukturen.

Den digitala infrastrukturen är idag en samhällskritisk infrastruktur. Den ökade digitaliseringen och det försämrade säkerhetspolitiska läget gör att det blir allt viktigare att infrastrukturen är säker, tillförlitlig och robust. När det gäller robustheten i det fysiska nätet är det angeläget att nätägare designar och dimensionerar nätet med tillräckligt mycket fiber för att möjliggöra snabb omkoppling i fall av driftstörningar. Eftersom det idag finns cirka 180 olika nätägare i Sverige och många av dessa nät är sammankopplade på olika platser finns ett stort behov av samordning och resursdelning för att åstadkomma en totalt sett god redundans i näten. Det finns också intersektoriella beroenden, exempelvis i förhållande till energisektorn, som innebär en utmaning när det gäller robusthet och säkerhet i den digitala infrastrukturen.

Digitala infrastrukturer utgör grundplattan för utveckling och användning av klimatsmarta digitala lösningar, vilka i sin tur är en viktig förutsättning för energieffektivitet inom samhällets samtliga sektorer. Bolaget ser också att de digitala infrastrukturerna och hur de anläggs, designas och tillhandahålls kan ha positiva effekter på klimat, hållbarhet och resurseffektivitet.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser i likhet med dotterbolagen att det sannolikt är effektivt om gemensamma lösningar kan tas fram i större omfattning än idag. Familjebostäder lyfter fram att i närtid kommer fokus att behöva ligga på att förbättra digital tillgänglighet och kompetens, särskilt bland äldre, svaga grupper och i avlägsna områden.

Stokab ser att det är viktigt att både tillgången till infrastrukturen samt de digitala tjänster som levereras över den erbjuds i fri konkurrens till ett skäligt pris. Tillgång till svartfiber främjar utveckling och innovation av digitala tjänster samt ett växande näringsliv genom att sänka tröskeln för etablering på marknaden. Vidare lyfter bolaget fram att det är angeläget att det finns tillräckligt mycket fiber för att möjliggöra snabb omkoppling vid driftstörningar. Bolaget poängterar även att den digitala infrastrukturen är en samhällskritisk infrastruktur, vilket koncernledningen instämmer i.

I stort kan konstateras att samhället redan idag är digitaliserat med digitala identifieringsmetoder och ett stort behov av både säkra och tillgängliga uppkopplingar. Den digitala infrastrukturen utgör idag en bas för både information, tillgänglighet och utveckling av många tjänster, upplevelser och varor. Därför ser koncernledningen i

likhet med dotterbolagen att det blir allt viktigare att infrastrukturen fortsätter att vara säker, tillförlitlig och robust, vilket bör vara fokus i statens kommande arbete för att stödja den fortsatta digitaliseringen och vägen till att Sverige ska kunna få bästa möjliga bredband. För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Anette Scheibe Lorentzi

Vice VD

Bilagor

1. Stockholmshems remissvar
2. Familjebostäders
3. Stokabs remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2023-07-07